

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRIEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. — ELŐFIZETÉSI ÁRAK
évesre 10 K, félévesre 5 K, negyedévesre 2 K 50 fillér. Községek, papok,
gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi
és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. — Egy példány 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **BETEGH PÁL** LAPTULAJDONOS

FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a
kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Apróhirdetések szavankint
4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árúaként
Nyit-tér sora 1 K. — M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. sz.

A székely tanítók.

Lapunk egyik legközelebbi száma rövidke hírt hozott, hogy: „Az agyagfalvi és vidéki tanítók a március 15-iki ünnepet a székelyek Rákos-mezején tartják meg. Az idevágó szép programot azzal az ohajtással közlik: Legyen ott minden székely!

Én is ott voltam — lélekben. Jól esett mindenkor és most is látnom, hogy a Székelyföldön lelkes, munkás tanítók vezetnek a népet, a legszebb úton, a hazafiság útján. Bezzeg felénk más világ van. Itt a nemzetközi szocialisták kezelik a népet. A magyar Alföld szinmagyar népét is, mely előtt valamikor Kossuth apánk kalapot emelt; Petőfi, Arany pedig dicsőítő költeményekben énekeltek róla.

Lehetetlen megdöbbenés nélkül nézni, mivé lesz a nép, ha az igazi, hivatott apostolok elhanyagolják s csaknem tétlenül nézik, miképpen rontják meg népünk erkölcsét, hazafiságát a nemzetközi hazátlan lélekűfárok. Isten és ember előtt feleljenek azok, kik a nép közvetlen közelében élve s annak vezetésére hivatva eltudják nézni a nemzet-pusztítást... Sok szó férne még ehhez a dologhoz. E helyett olvassák el Ezekiel (34. 9—10) ide illő sorait.

Tagadhatatlan, hogy a társadalom nagy szociális átalakulás alatt áll, de a helyes szociálpolitikát bizonyosan nem a »nemzetközi forradalmi demokrácia« jelszávaival fogják megcsinálni. Nálunk a folytonosan fenyegető és terrorizáló nemzetközi szocializmus nem az a tényező, mely egy jól rendezett társadalom keretében helyet foglalhatna.

Tudják meg a demagogok, hogy a né-

pek hazafiság, nemzeti lelkesedés nélkül nagyot és dicsőt még sehol se alkottak. A most folyó japán-orosz háború is fényesen igazolja, mit tehet egy számban kisebb nép is, melynek nemzeti alapon fejlesztett kultúrája és nemzeti ideáljai vannak. A »Banzáj« nemzeti geniuszből fakad... Minden országban a családnak, templomnak, iskolának, törvényteremnek, műhelynek a nemzeti kultúra szolgálatába kell állnia...

A Székelyföldön, hála Istennek, a tanítóság vezeti a népet. Vele küzd, vele örvend, vele szenved...

Ez a lelkes, hazafias fallanksz a Megváltó munkáját végzi, mikor a gyermeket szülőéhez öleli, megáldja; lelkét megtermékenyíti s igaz embert nevel belőle a hazának. Mert jól értsük meg, tanítóink az iskolán kívül is a nép mellett maradnak. Ifjúsági egyesületekben, gazdakörökben, kaszinókban, szövetkezetekben stb tovább folytatják áldásos munkásságukat. Mint a műveltség apostolai »alkotnak«. A tanítók betűivel élet és szabadság jár...

A székely tanítókat — úgy látom — a munka kedvre hangolja, a küzdelem emeli, a szenvedés megedzi. Csekély javadalmazásukban önmegtartózkodók. A jobb sors csak jobbra teszi, mert a balsorsban is erősek tudnak lenni. A dicséret nem ejti meg, a ragalom nem zavarja... A szerencse, bátorság hőseket teremt, a tanítók erényei pedig jó embereket nevelnek. Tudjátok-e kik ezek a jó emberek? Kik dolgoznak, mert a hazát szeretik... és akik önértékesek, mert a hajlongó és koncleső urakat lesajnálják...

Föl is nézek, le is nézek és úgy találok, hogy a mi derék székely tanítóink

haladnak a legszebb úton. Vajha, minél több segítő társakat nyernének! Csak hamis önérték, ferde észjárás nézheti őket tétlenül. Jegyezzük meg jól, hogy a társadalom nagy szociális átalakulásában a nép csak azokat a faktorokat fogja megismerni, szeretni, akik az ő anyagi és szellemi érdekeivel törődnek... A jövő nem a rang és állás, hanem a munka szerint fog mérlegelni. A hivalgókat elsőpri...

Az államtudomány feladata — mint Eötvös József mondja — az ember szabad önelhatározását a jóhoz és hasznoshoz szoktatni. Ime, ezt a munkát végzi a tanítók államtudománya. Doktorátus és ordók nélkül is ők gondolkodnak, tesznek legbőlcsebben. Ha igaz, hogy a porosz iskola-mesterek verték meg Sedánál a Franciákat, egy bizonyos, hogy tanítóink nélkül meg nem teremthetjük a magyar nemzeti államot.

A székely nép jó és bal sorsában osztozó, kultúráját szolgáló tanítóink az erdélyi fajmagyarságnak s ezáltal az ország megerősítésének Keleten oly nagy szolgálatot tesznek, hogy ennek értékét, becsét méltóképpen honorálni sem tudjuk...

Tanítók, székely testvéreim! Addig is, míg egy szebb kor fog benneteket igazán méltányolni: legyen jutalmatok, hogy a jó magyar nép ismer, szeret és ragaszkodik hozzátok!

Fülei Sz. Lajos.

A hét története.

A politikai élet és mozgalom csaknem teljesen szünetel. A válság megoldása felé nem közeledik, döntés a legközelebbi napokra alig várható.

nemzet imádott lángoszlopa kidőlt az élők sorából, de tizenegy éve annak is, hogy történelmünk egy ragyogó lappal gazdagodott, mely fényével bevilágítja a művelt világot.

Az idő mélységét nem érzi dicső emléke!

Tizenegy év nem törölte le most sem arcunkról a forró könnyeket. Érezzük most is szívünk szaggató fájdalmát, mint gyászunk első perceiben. Háládatlan, nemtelen utódok volnánk, ha elődeink beszédes sirja mellett hidegen, közömbösen haladnánk el; meg nem gyújtva az emlékezet lobogó fáklyáját!

Gyújtuk meg a hála és kegyelet oltárának tűzét, mert Neked köszönjük oh dicső Kossuth, hogy megpróbáltatásunk nehéz óráiban a harc közepében állva irányítottál, szerveztél s lelkesítettél egy ébredő, csüggedt nemzetet. Téged áldunk azért, hogy leromboltad a régi avult válságfalakat, mely a szabad emberiségtől elválasztotta és részesévé tettél a művelt világ haladási munkájában! Te voltál az, ki az elnyomottak fájó panaszát megértetted, leszedve a nemzet zsibbadt tagjairól a rabszolgaság rozsdás bilincseit. Te vívtad ki nemzetünk iránt a művelt Nyugat és Új világ rokonszenvét és tiszteletét.

Nagy időknek bajnoka! Kihullott kezedből már a lobogó, mely symboluma a magyar eszméknek, de utad, melyen haladtál megmaradt a nemzet tulajdonába!

Nem haltál meg, mert a nemzet szíve él, hová téged temetett!

Eszménné lettél, a magyar nép eszményévé!

Neved s szellemed él közöttünk, s addig fog is élni, míg a nemzetben a legszentebb kötelesség hite: a szabadság és honszeretet ég!

Hódolunk emléked előtt!

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

Kossuth.

— Kornay István költeménye. —

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.

Az ég zivatarja között ada Isten
Az emberiségnek parancsolatot.
Csaták viharában, vér fergetegében
Kossuth a magyarnak szabadságot adott.
S lett szabad a nép, szabad hona földjén.
Láncát, rabigáját hős karja letörvén
S vezette Kossuth a népet elől,
Hogy védje cudar, gonosz elleneitől.

Hatalmas ígének isteni hangja
Visszhangozt az ifjú szívekbe talált
S a magyar ifjúság szétvitte rajongva,
S népünk kunyhóinak ezreibe szállt.
S kunyhókról a büszke, magas palotákra,
Palotákról a trónnak bécsi lakára,
És visszaverődve a trónra a szótát:
Egy lelket adott a sok millióknak!

És támada oly harc, melynek soha mását
Nem látta e föld s nem látja hamar,
De ha védi szabadságát s a hazáját
Ki bírna csatázni úgy, mint a magyar?
Az a tenger vér, mely akkor eláradt,
Örökös forrása maradt e hazának.
Egy csöppje megifjít, ad egyre erőt,
E mult a magyarnak ad újra jövőt!

S Kossuth Lajos érdeme volt e dicsőség,
Csak ő ada életet, e lángheví nap
Forró sugara jó földre verődék:
Követte a nemzet a szent szavakat!
Ő volt-e nagyobb, ki vezette a népet?
Vagy a nép, mely a nagy munkára megérett?
Mértök egymáshoz. E frigy párját,
Míg áll a világ, többé sohase látják.

Nagy agyába teremtek gondolat-ércek,
Kohójuk az izzó szívbe vala.
Az volt csodálatos égi ígézet,
Ha a mennyei szóra nyílt ajka!
S hogy fáradozék szakadatlan erővel!
Egy mozdulatára egész haza fölkel.
S bár ő maga volt a népakarat:
A hazának csak polgára maradt!

S megtört hatalma osztrák uralomnak,
Lökést a bukásnak Kossuth adott;
Rabigában is ellenségei voltak
Császár seregének a hű magyarok!
És van ma jogunk, de a legfőbb távol,
Csak félábunk szabadult ki a láncból.
S félábon még lehet állani ma,
E hazának — előre haladni soha!

... „Sorvasztó szél fúj a csontkamarában!“
Még itt a nyakunkon a régi veszély...
Nem nyöghet a nemzet bécsi igában
Készüljön tette mind, aki él!
A mai kor dönti el a haza sorsát.
Csak egy vallás legyen itt: a szabadság,
S egy Isten: A magyarok Istene csak,
S prófétánk, Kossuth győzelmet arat!

Kossuth Lajos.

— Írta: Szilágyi Béla. —

A magyar Pantheon komor, rideg falán egy dátum áll 1894. március 20-ika! E dátumhoz fűződik a magyar nemzet legfeketébb gyásza, mert ekkor hunyta le szemét örökre a lánglelkű szabadsághős: Kossuth Lajos!

A nemzeti közérzés spontán megnyilatkozása volt e gyásznapi, a maga impozáns nagyságában, mert millió állotta körül ravatalát, hogy elzokogja igaz bánatát s átvegye a halhatatlan legdrágább örökségét: a honszerelmet!

Tizenegy év mult el azóta, hogy a magyar

A szélső idejébe esett a szabadság ünnepe, a melyet az idén a szokottnál nagyobb fényvel ülték meg nemcsak országszerte, hanem az ország határain túl is, mindenütt, a hol magyarok időznek. Az egyetemi ifjúság, a polgárság legszélesebb rétegei, iskolák, körök, asztaltársaságok, egyesületek, szóval minden, ki ünnepelt, a kit a haza szeretete, a március idusának emléke lelkesít.

Az orosz hadsereg aligha fogja egyhamar kiheverni azt a szörnyű vereséget, mely kevés híján teljesen elpusztította Futva, megbomlott sorokban menekülnek a megvert muszkák Karbin felé; ruházatok elrongyolódott, élelmezésük a legnagyobb mértékben hiányos és folyton fenyegeti őket a veszély, hogy a nyomukban levő japánok szétmorzsolják őket. A mukdeni katasztrófa következményeit már alig fogják enyhíteni az utólagos intézkedések, minő Kuropatkin meggyanúsítása, visszahívása és haditörvényszék elé állítása és újabb hadvezetők kivezénylése. Kétségbeesett intézkedés az újabban elrendelt mozgósítás is, mert legalább fél évig tart, míg a csapatok Keletáziába érve, harcra képesek lehetnek. Míg felett megnehezíti az oroszok ügyét az is, hogy a velők szoros barátságban levő franciák, megelégtettek a kölcsönadást, mely eddig csekély kilenc milliárdra rug, s nem adnak többé pénzt. Valóban bámulatraméltó, hogy az orosz mérvadók mindezek dacára konokul ragaszkodnak a háború folytatásához.

A halálnak e héten bő aratása volt. Meghalt Meszlényi Gyula szatmári püspök, közéletünk egyik legnemesebb, legtisztéletreméltóbb, legmagyarabb alakja. — Az utolsó szepesi gróf, Berucz Sándor Lajos is elköltözött az élők sorából. Sok érdeme van a szepesi tizenhat városnak felvirágoztatása körül. — A tudománynak is gyászja van: Schulek Vilmos, az orvosegyetem európai hírű tanára és Dr Csiky Kálmán, a Műegyetem kiváló tanára elhunytak.

Öngyilkosok, szerelmi drámák hősei szeretik tettüket regényes színben feltüntetni. Némelyik megható levelet, másik többé kevésbé csinos verset hagy hátra, de olyan eredeti módon, mint Kelemen János borti tanító vált meg az élettől, miután előbb menyasszonyát, Tornyi Irma tanítónőt ölte meg, egy se indult még a másvilágra. Kelemen ugyanis egy egri ujságban megjelent tárczában előre megírta tragédiájának történetét. Amikor a tárcát nem közölték azonnal, fölkereste a szerkesztősejt, hogy a legközelebbi számban okvetlenül jelenjék meg a tárcza, különben elveszíti aktualitását. Akkor senki sem gyanította, hogy a boldogtalan fiatal ember mire céloz.

Erdőbirtokosokat érdeklő miniszteri rendelet.

(4. folytatás.)

3. Az ügyek előkészítése után szabályszerűen meghozott I. foku határozatok rendelkező részében tüzetesen megállapítandók mindazok a módok, amelyek feltételek, melyek szerint a határozat végrehajtandó.

E tekintetben különösen is figyelmeztetem a közigazgatási erdészeti bizottságot arra, hogy:

A) az erdőgazdasági üzemtervektől, vagy az üzemtervet pótló hatósági intézkedésektől eltérő fahasználatok engedélyezésére vonatkozó határozatokban mindig szabatosan meg kell állapítani:

a) a fahasználat helyét és mértékét;

b) a fahasználat kijelölésének és értékesítés esetében megbecslésének módját;

c) a vágatás, termelés, szállítás, kitakarítás befejezésének határidejét;

d) az erdősitések foganatosításának módját és idejét;

e) a kihasznált területek tilalmazására vonatkozó intézkedéseket;

f) a rendkívüli fahasználat által bekövetkező túlhasználat megtakarításának idejét és módját;

g) azokat a feltételeket, melyek az engedélyezett fahasználat után elérni kívánt cél teljes biztosítása érdekében teljesítendő;

h) a faanyagok értékesítése esetén az értékesítési eljárás módját és a lehető legkedvezőbb eredmény biztosítását célzó feltételeket, továbbá a befolyó vételár hovaforrására vonatkozó kikötéseket, továbbá intézkedni kell a határozatokban az iránt, hogy:

i) Az engedélyezett fahasználat mennyisége és értéke foganatosítás után a rendszeres gazdasági üzemterv tartozékát képező üzem nyilvántartásba bejegyeztessék, illetőleg az ideiglenes gazdasági üzemtervvel kapcsolatban nyilvántartassék;

j) az engedélyező határozat a jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemterv mindkét példányához hozzáfűzessék, illetőleg az ideiglenes gazdasági üzemterv mellett megőriztessék, stb.

B) Új erdőbirtok és kopár területek állami kezelésbe vételét elrendelő határozatokban pedig:

a) meg kell szabatosan jelölni az állami kezelésbe adandó erdő, illetőleg kopár terület címét, helyrajzi adatait és kiterjedését (község, melynek határában az erdő, illetőleg kopár terület fekszik, birtokos neve és lakhelye, a terület kat. helyrajzi száma, a terület kiterjedése kat. holdakban);

b) ki kell tüntetni az állami kezelésbe adandó terület minőségét (erdő, védőerdő, kopár terület, volt urbéreseknél, hogy a terület erdőilletőséget, legelőilletőséget, vagy más jogcímen szerzett vagyont képez-e);

c) hivatkozni kell az 1898. XIX. t.-c. 1. §-ának arra a pontjára, a melynek alapján az állami kezelésbe való átadás elrendeltetett;

d) intézkedni kell az erdő, illetőleg kopárterületnek a megfelelő jövedelmezőségi osztályba való besorozása iránt;

e) ki kell vetni a megfelelő kezelési költség járulékot;

f) el kell rendelni az állami kezelésbe adandó erdőnek, illetőleg kopárterületnek a megfelelő nyilvántartásokba való bevezetését;

g) értesíteni kell a birtokost, hogy az erdőt illetőleg kopár területet melyik m. kir. járási erdőgondnokság, illetőleg m. kir. állami erdőhivatal fogja kezelni; el kell rendelni az átadás-átvételt és erre határidőt kell kitűzni;

h) az 1898. XIX. t.-c. II. cime alá tartozó birtokoknál — a törvény 43. §-ára való hivatkozással — el kell rendelni a közös birtokosság ideiglenes megalakulását és a megválasztott vagy meghatalmazott ideiglenes elnök nevének bejelentését, stb.

(Folyt. köv.)

Egyházi élet.

Szent Antal-estély. A múlt kedden (március 14.) tartott Szent Antal estély ugy anyagi, mint erkölcsi sikereiben az előbbiekhöz csatlakozik. Az estély központját Tamás Albert főgymn. tanár urnak a japán népekről tartott igen érdekes és tanulságos felolvasása képezte. Wilhelm Margit és Lőfi Mici kedves szavalatai és Mayer Margit kellemes éneke kiválóan hozzájárultak az estély erkölcsi sikeréhez. Ha még megemlíthjük, hogy Barkóczy Albertné, Tamás Erzsé és Daróczy Ilona rendezőnők fáradhatatlanul működtek e szép műsor létrehozásában, úgy ez estélyről is röviden beszámoltunk.

— **Egyházi estély.** A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházi értekezlet március 19-én este 6 órakor, a ref. kollégium tornacsarnokában tartja hetedik egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes műsort állították össze. 1. A gyülekezet éneke, Nagy Isten téged imád XXX. dics. 1. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Isten. Rudnyánszky Gyula költeménye. Szavalja: Lányi Ibolyka. 4. Felolvasás. Tartja Fehér Áron, ref. koll. tanár. 5. Ének. Előadja a ref. kollégiumi énekkar. 6. A gályarabok, Váradiótl; szavalja Nagy Elek VIII. o. t. 7. Zárszó. 8. Áld meg Ur Isten. Belépés ingyenes, kegyes adományok az értekezlet céljaira szívesen fogadtatnak. Rendezők: Kassay Irén Lányi Rózsika.

Különfélék.

— **A király** ma este hét és fél órakor hosszabb tartózkodásra Budapest székesfővárosba érkezik.

— **Kossuth Lajos** halálának évfordulója holnap lesz. Ebből az alkalomból közöljük a lapunk mai tárcájában levő emléksorokat. Nyilvános ünnepélyt nem rendeznek ezuttal városunkban, de minden magyar szívében él nagy hazánkfia emléke.

— **Március 15-ikét** városunkban is hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg az ifjúság és közönség. Az összes iskolákban szüneteltek az előadások s minden egyes helyen nagy közönség hallgatta végig a szebbnél szebb műsorokat, melyeket lapunk előző számaiból immár ismernek olvasóink — az állami polgári leányiskoláén kívül, a melyet itt közlünk: Az ünnepélyt a növendékek Hymnus-éneke vezette be s ezután Ábrányi Emil „Március 15” c. költeményét Demény Bella I. o. n. szavalta és a növendékek a Talpra magyart énekeltek. Az ünnepi beszédet pedig Schiller Irma igazgató mondotta, mire Benedek Irén IV. o. n. Erdélyi Zoltán „Március 15” c. versét szavalta el. Végül a növendékek Szózat éneke zárta be a szépen sikerült ünnepélyt.

— **Polgármester választás.** Az országgyűlési képviselővé választott Szakáts Zoltán polgármester helyének betöltésére Dr Damokos Andor alispán kitűzte a választást folyó évi április 3-ikára. Mai számunk megfelelő helyén közöljük a pályázati hirdetést e hó 31-iki határidővel. Vajha városunk jövőbeli haladásának eszméje hatná át e város képviselőtestületét és olyan egyén kerülhetne a polgármesteri díszes állásba, aki a polgárság nagyobb megterhelése nélkül, teljes erővel, ügybuzgalommal kiemelné székely anyavárosunkat arra a pontra, hol mint a Székelyföld természetes központja, elfoglalhatná az ötlet megillető helyet minden tekintetben. Adja Isten, hogy úgy legyen!

— **Szabad Lyceum.** Ma (vasárnap) d. u. 2 órakor a polgári önképző-kör nagytermében Molnár Károly kir. főreáliskolai ny. tanár fog igen érdekes előadást tartani a föld keletkezéséről, alakjáról és forgásáról.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A földművelésügyi m. kir. miniszter a Gagy, Böződ, Szent-ábrahám, Homoródabásfalva, Martonos, Bágy, Homoródszentpál és Magyaros községi Gazdakörök alapszabályait 20821–905. szám alatt jóváhagyta, illetve a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Kozma Aladár dicsőszentmártoni m. kir. pénzügyi számtisztet saját kérelmére, azonos tiszti minőségben a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez áthelyezte.

— **Iparosainkhoz.** Ma (vasárnap) március hó 19-én d. u. 2 órakor az Iparoskör nagytermében, a szabad lyceumi előadás után osztja ki Demeter Dénes h. polgármester a kitüntetési okmányokat és Solymossy Endre kamarai megbízott a pénzzutalmakat azon helybeli iparos segédeknek és tanoncoknak, kik a marosvásárhelyi kerületi iparos segéd és tanonckiállításon szép és jó munkájukért a bíráló bizottság által arra érdemeknek találtattak. Polgártársak! E kitüntetések Székelyudvarhely város iparának, Székelyudvarhely város iparos polgárságának szólnak! Az önbecsülés követeli, hogy minden iparos ott legyen s az ilyen alkalmat iparos-ünnepé tegye! Aki nem közönyös sorsa iránt, aki nem szégyenli, de büszke arra, hogy iparos — az ott lesz!

— **A budapesti Székely-Társaság** március 15-én a „Székely-Otthon”-ban szépen sikerült hazafias ünnepélyt tartott. Fülel Sz. Lajos, lapunk főmunkatársa olvasott fel az ő kedves és szerepeltetjes modorában.

— **A nőegylet fillérestélye.** A nőegylet március 22-iki fillérestélyét Simó Mátyásné és Demény Ferencné rendezik. Műsor: szaval ifj. Lengyel József (kereszturi). Felolvas: Dr Török Pál. „A nevető ember”, előadja: Nagy Elemér.

— **Hazai ipar.** Wein Károly és Társai gyári cég a mai lapunkban közzétett „Figyelem” című hirdetésére különösen utalunk s első sorban házi asszonyainknak ajánljuk becses figyelmébe. — Vegyünk ahol csak lehet hazai iparcikkeket, miáltal hozzájárulunk, hogy sok ezer szorgalmas kéz jutalmazó munkát kap, de hozzájárulunk ezáltal ahhoz is, hogy a nemzet gazdaságilag is erősöbödhetik.

— **Fillérestély.** A nőegylet március 15-iki fillérestélye, melyet Demény Ferencné a páratlan buzgalmu rendező elnök rendezett, tekintve azt, hogy a közönség aznap 5 ünnepélyt élvezhetett, nem volt népes, de a közönség igen jó hangulatban volt egész a program végéig, a mikor eloszlott. A műsor pontját a három középiskola március 15-iki műsorának egy-egy száma alkotta. György Dénes róm. kath. főgimn. VIII. o. tanuló szép hatással szavalta Ábrányi egyik költeményét. Székely Zoltán és Bartha Albert ref. koll. VIII. o. tanulók zenekísérettel Kuruc-nótákat énekeltek. A szép összhangban, kellő tüzzel és hévvel elénkelt dalok a közönségnek igen tetszettek. Majd Baranyai József reálisk. VII. o. t. szavalta el ügyesen március 15-ére irt hatásos költeményét. Ezután egy előkép következett, mely a márc. 15-iki eseményekkel volt kapcsolatban. — Az előképben Hungáriát igen találóan személyesítette Daróczy Nina, míg a kép többi alakjai is igen találók voltak. Az előkép ügyes rendezése Nosz Gusztáv reálisk. tanárt dicséri.

— **Köszönetnyilvánítás.** Br. Orbán Ottó ur, ki néhai Br. Orbán Balázs egy rend diszmagyar ruháját és egy régi, állítólag a Firtosról való vaslakatot ajándékozott a vármegyei muzeumnak, fogadja a muz. egyeslet nevében köszönetemet. Molnár Károly igazgató.

— **Tarka szinpad.** Tegnap este tartotta első előadását Fejér Dezső igazgatása alatt a városunkban időző művészársaság, mely legutóbb Nagyszeben közönségét mulattatta sikerült mutatványaival. Ma és holnap este egészen új műsorral játszanak a Budapest szálló színháztermében.

— **Az udvarhelymegyei ált. népnevelési egyesület** f. hó 12-én tartotta meg évi rendes közgyűlését Hlatky Miklós tanár elnökle mellett. Az élénk eszmecsere során különösen az a gondolat domborodott ki, mikép lehetne az egyesület működését szélesebb alapra fektetni és mikép lehetne a társadalomnak az egyesület törekvésével szemben megcsappant érdeklődését újból felkelteni, illetőleg a társadalom belevonásával azt nagyobb mértékben felvirágoztatni és működésébe pezsögőbb életet hozni. Az egyesület feladata és célja a népiskolák erkölcsi és anyagi támogatása, valamint szegény tanuló gyermekeknek tanszerekkel való ellátása és így első sorban magok az elemi iskolák és ezeknek tanítói volnának hivatva arra, hogy az egyesületbe belépve, annak érdekét szolgálják. Az évi tagsági díj csak 1 K 20 fillér, illetőleg egyszersmindenkorra fizetendő 20 K alapítványi díj. Gyerkes Mihály községi tanító felvetette a népnevelési egyesület és a megyebeli tanítóegyesületek egybeolvadásának eszméjét oly célból, hogy egy egyetemes nagy egyesületté alakuljanak át. Egyesült erővel nagyobb sikert fog tehetni, kifejtteni és szélesebb körben hatni. A közgyűlés elvben hozzájárult az eszméhez, de megvalósításának mikéntjére nézve nem határozott még, a mennyiben ez idő szerint konkrét tervezet hiányában nem lehet tudni, vajjon lehetséges lesz-e a népnevelési egyesületnek alapszabályai által határozottan körülvonalozott intencióit az amugy is reformálandó tanító-egyesületek céljaival összeegyeztetni. Az egyesület tekintélyes tőke felett rendelkezik, a mennyiben az 16.641 K 10 fillért teszen ki. A tisztikar ugyan az marad, mely volt tavaly. Nosz Gusztáv, titkár.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatóságának azon kegyességéért, hogy iskolánk szegénysorsu növendékeinek könyvekre és tanszerekre kérés nélkül 50 koronát adományozott, a szegény gyermekek nevében e helyen is hálás köszönetet mond P. György József záradfőnök, róm kath. elemi fiúiskolai igazgató.

— **Kórházi ápolási díjak.** A magyarországi állami gyógyintézetek, állami, országos, köz- és nyilvános jellegű kórházak részére az 1905. évre megállapított napi ápolási díjak jegyzékét most tette közzé a „Földmívelési Értesítő”. — Ebből látható, hogy az udvarhelyvármegyei közkórházban 1 K 38 f, a marosvásárhelyi állami kórházban 1 K 60 f, a brassói állami szemkórházban 1 K 12 f, a nagyszebeni m. kir. állami elmegyógyintézetben I. o. 6 K, II. o. 3 K, III. o. 1 K 40 f, a Csíkszeredai vármegyei közkórházban 1 K, a segesvári közkórházban pedig 1 K 58 fillér a napi ápolás díja.

— **Felülfizetők.** Bögöz községben a folyó évi február hó 18-án megtartott mulatság alkalmából özv. Csont Mózesné 4 K és Bencze Pál 40 fillért felülfizetett s nevük az annak idején közölt névsorból tévedésből maradt ki. A rendező bizottság tehát nekik is köszönetét nyilvánítja — ez uton.

— **Figyelmeztetés.** A világhírű Zoltán-féle kenőcs nem tévesztendő össze oly szerekkel, mely számtalan más baj mellett csusz és köszvény ellen is ajánlatnak, mert a Zoltán kenőcs kizárólag csakis csusz és köszvény ellen használható és e bajoknál, mint azt a legkiválóbb orvosok is igazolják, tényleg felülmúlhatatlan. Üvegje 2 K, a készítő Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest, Szabadságtér. Postai szétküldés naponta.

— **Szélhámoság városunkban.** Ifj. Pásztor Miklós foglalkozás nélküli fazekas segéd, ki körjegyzői irnokoskodással is szokott foglalkozni, a László Albert városi jegyző nevében kiállított hamis levelezésekkel több magánostól és keres-

kedésből pénzkölcsönöket és hitel vásárlásokat eszközölt s azokat saját céljára használta fel. Az ipse ellen bűnvádi följelentés tétellett — mit az esetleges további csalások meggátlása végett nyilvánosságra hozunk.

— **Konfirmációi Emlék.** A küszöbön levő konfirmáció alkalmából lapunk kiadóhivatala értesíti a magyarországi unitárius egyház lelkészi karát, hogy a Képviselő Tanács által 280—1902. tanügyi szám alatt elfogadott és ajánlott: **Demeter Dénes „Konfirmációi Emlék”** című 84 oldalra terjedő és az egyház köréből vett képekkel gazdagon illusztrált, e célra legalkalmasabb műből kellő számú példányokkal rendelkezik és a szükséghez mért mennyiséggel készségesen szolgál. Megrendelések: Betegh Pál könyvkereskedésébe Székelyudvarhely intézendők.

— **Férfi ruha szabászati tanfolyam.** Miután alkalmam nyílt, nagy áldozatok árán egy budapesti 1-ső szabászati iskolát végezni, a hol a mai divat szerinti egyszerű, egyenruha és papi szabászatot tanultam meg, bárkit is jutányosan tanítok ki. A legegyszerűbb módszer szerint és könnyen felfoghatóan tanítom, minél fogva a nagy kiadásoktól mentem meg, hogy ne kellessen Pesten és más nagyobb városba utaznia és ott tanulnia. Rajzaim és bizonyítványom bármikor megtekinthetők a Bethlen-utca 83. szám alatt. Vajda (Vallerstein) Aladár. 55. 6—6.

Törvénykezés.

Főtárgyaások. A helybeli kir. törvényszék büntető bíróságánál közelebből a következő ügyek nyertek ítéletes elintézt: Szöcs Károly fenyező lakost hatóság elleni erőszak vétségeért 7 napi fogházra; Pál Ferencné székelyudvarhelyi lakost ugyanezért 3 havi fogházra (vádolt és kir. ügyész felebbezett); Kos Anna, Komsa Róza gyergyóújfalvi illetőségű cseledleányokat lopás vétségeért 3—3 havi és Szács Mária székelyudvarhelyi lakost orgazdaság vétsége miatt 2 havi fogházra s valamennyit 1—1 évi hivatalvesztésre; ifj. István Sándor bibarczfalvi lakost súlyos testisértés büntette miatt 8 havi börtönrre; ifj. Ipó Zsigmond felsőboldogasszonyfalvi lakost súlyos testisértés büntetteért 6 havi börtönrre; Imre Sándor és Imre Domokos fenyező lakosokat hatóság elleni erőszak vétségeért 7—7 napi fogházra ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősek.

Szerkesztői üzenetek.

MOLNÁR A. tanító urnak Farczád. Mult számunkban közölt „A műkedvelői előadások” c. rövid cikkünkre adott választ, mivel azt nem az ügynek megfelelő tárgyilagossággal, de egy képzelet személynek, fitymáló hangon nekirontva írta meg, sajnálatunkra, nem közölhetjük. Ugy Önnek, mint a farczádi ifjúságnak dicsérendő szép törekvést, szorgalmas munkálkodását elismerte „y”, miért kellene hát nyíltérbe is keménynek mondható kifejezésekkel támadni csak azért, mert a szindarabok betanítására fordított fáradsággal, az eredményt nem tartja arányban levőnek, s azt ajánlja, hogy nemes igyekezetüket érvényesítsék hálásabb ténre. Ervekkel és nyugodt hangon szálljon a műkedvelői előadások helyessége mellett sikra, s ha így meggyőzi „y”-t és a vele egy nézetben levő közönséget, becsülendő, hasznos munkát végez. Addig is szíves üdvözlét!

VIDÉKI GAZDA. A kulturmérnökség 1879-ben lépett életbe. Az intézmény első mérnöke és szervezője Kvassay Jenő volt, aki annak fejlesztése körül is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Elkészíti és vezeti ugy egyesek, mint társulatok részére mindazon tájajavítási terveket és munkálatokat, melyekkel a földmívelésügyi miniszter megbizsa és betölti azt a hatáskört, melyet a vízjogi törvény s az annak végrehajtására vonatkozó rendeletek részére a közgazgatási teendők közül kijelölnek.

2124—1905. sz. Udvarhelyvármegye alispánja.

Pályázati hirdetmény.

Székelyudvarhely rendezett tanácsu város tanácsánál, lemondás folytán, üresedésbe jött **polgármesteri** állásra ezennel pályázatot nyitok.

Fölhivom mindazokat, kik ezen évi 3600 K törzsfizetés és 600 korona lakbérilletménnyel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 3. §-a rendelkezéseinek megfelelő elméleti és eddigi gyakorlati képzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzam a folyó évi március hó 31-ig bezárólag adják be.

A választást Székelyudvarhely város tanácsához folyó évi április hó 3-án délelőtt 9 órájára tűzöm ki.

Székelyudvarhely, 1905 május hó 16-án.
1—2 DAMOKOS, alispán.

90,000 fedélcserép eladó. Értekezhetni lehet Izsípi Mózesel Homoródalmáson (posta helyben).

72—1905. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a budapesti kereskedelmi kir. törvényszéknek 1904. évi 4559. számú végzése következtében Dr. Pál Ernő ügyvéd által képviselt M. Cornick Hawersting cég javára Bartha Andor bardóczy lakos ellen 237 K 65 f s jár. erejéig 1904. évi január hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ökör nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1904. évi V. 34/4. számú végzése folytán 237 K 65 f tőkekövetelés és eddig összesen 133 K 82 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bardóczon alperesnél leendő eszközölésére **1905. évi március hó 31-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alulis el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1905. évi március hó 7. napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

Tanulónak heti díjazással

2—3 középiskolai, vagy 4 polgári osztályt végzett fiut azonnal fölvesz a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala. Személyes jelentkezések naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—6 óráig történhetnek Kossuth-utca 15. szám alatt, **Betegh Pál** könyv- és papirkereskedésében.

Korcsmabérbeadási hirdetmény.

Kányád község tulajdonát képező s italméresi engedéllyel bíró korcsmahelyiség 1905. évi április 9-én délelőtt 10 órakor 3 évre haszonbérbe adatik ki.

Kikáltási ár 300 korona.

Árverési feltételek a községi főbírónál megtekinthetők.

Kányádon, 1905. évi március 17-én.

90 NAGY MÓZES, k. főbíró.

966—905. szb. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMEY.

Siklód községben megüresedett szülésznői állásra ezennel pályázatot nyitok és egyidejűleg felhivom az érdekelteket, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat folyó évi április hó 10. annál is inkább adják be, mert a később beérkezett folyamodványokat figyelembe nem veszem.

Javadalom 100 K fizetés, 40 korona szállás pénz és egy szülésnél 2 korona közreműködési díj.

Székely-Kereszturon 1905. március 2

88 1—3 GÁLFFY, főszolgabíró

Kiadó lakás.

Székelyudvarhelyt, az Erzsébet-szálloda emeletén a nagyobb lakosztály 3 utcai, 1 udvari, 1 előszobával, konyha, kamra, pince, fatartó és más mellékhelyiségekkel folyó évi április 24-től bérbeadó. Értekezni **Dézszy Antal** háztulajdonosnál lehet.

Fogműterem áthelyezés.

Van szerencsém a n. érdemű közönséggel tudatni, hogy műtermemet folyó évi április hó 20-án az Árpád-utca 10. sz. alá (a törvényszék épületével szemben lévő házban) helyezem át. Midőn ezt köztudomásra hozom, egyszersmind újra kérem a n. érdemű közönség becses támogatását, mert valamint eddig igyekeztem tettel és tanácsal hasznukra lenni: a jövőre is ez leendő legfőbb törekvésem.

Minden, a fogászat körébe tartozó munkát u. m. fogaknak a szájból való eltávolítását, műfogaknak elkészítését, a beteg fogaknak gyógyítását az orvosi tudomány legújabb vívmányai szerint, a legnagyobb gondnal és lelkiismeretességgel végzem. Minden általam végzett munkáért teljes felelősséget vállalok, tehát a közönség részéről a károsodás teljesen ki van zárva.

Különösen felhivom a szülők becses figyelmét a gyerekek tejfogainak konzerválására, amit az általam tökéletesített módszer szerint a legjobb eredménnyel és igen jutányos árban végzek, s a mi által a gyerekeket sok szenvedéstől mentem meg és kieszközölöm, hogy fiatal korukban nem lyukasodnak meg fogaik.

Dr Kovács Géza,
egyetemes orvostudor
és speciálta fogorvos.

4—10

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban.

Sz. 170—905. kj.

Árverési hirdetmény.

A homoródalmási község előjárósága köz-
hírré teszi, hogy a tulajdonát képező s italkimé-
résí engedéllyel bíró helyiség 2 lakrész 1 konyha
s más melléképületekkel együtt 1905. évi április
24-től kezdődő, 3 egymásután következő évre
vagyis 1908 április 24-ig terjedő időre a többet
ígérőnek haszonbérbe adja. Kikiáltási ár 240 ko-
rona. Árverési határidő 1905. évi március 5-én
délután 2 óra.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt
a körjegyzői irodában megtekinthetők.

A község előjárósága

Homoródalmáson, 1905 február 10.

Barra Lajos, 56 3—3 Józsa Dénes,
kijző kbiró.

Singer karikahajós varrógép

igen jó karban levő, eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Cimbalom iskola
öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat
magányosan tanító nélkül cimbalmozni a
Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából
Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50
legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10
korona. Kapható: Kovács János
okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII.
Erzsébet-körut 5. sz.

Gyarmathy István épület és
butor
asztalos

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt
elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó mun-
kákat. — Mindenféle alkalmakra készít csinos

ajándék- és emléktárgyakat

a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. —

Jelszava: szolid munka, jutányos ár és pontosság!

Fűszer, porcellán- és tüvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitűnő
eredményre használják: hurutos bán
talmakban, idült hörghurutban, a gümö-
kór lerakódásának első stádiumában, a
gyomor rendellenes működésében, a máj-
működés és epekészítés rendetlenségei-
ben, az epekövek eltakarítását szembe-
tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-
meiben, a nyálkás aranyrban, hasszervi
dugulásokban, huygkó-képződéseiben
mézes huygárban, görvény- és mirigyda,
gokban, angolkóros csontlágyulás- és
sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdőt
ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-
ként háromszor friss töltés! — Raktári
SZENTPÉTERY GERGELYNÉL,
Székelyudvarhelyt

Készlet Főút vize 12 fillér!

Baross-főút borvize 8 fillér

Kérem a cégre ügyelni!

Kiadó lakás a Kossuth-ut-
cában.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31.
szám alatt egy 4 szoba, konyha,
kamra, kitűnő pincék- és mellékhelyiségekkel,
külön udvarral és a Küküllő partján levő kerttel
folyó évi Szent-Györgynaptól kiadó. Értekezhetni
a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RETHY-felét kérjünk, mi-
vel sok haszontalan átlazata van.

Egy doboz hatvan fillér.

Csak Rethy-felét fogadjunk el!

Schicht-szappan

„szarvas“

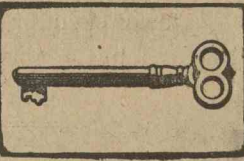
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkládósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy !!
minden darab szappan a „Schicht” névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Névjegyek, ***
eljegyzési- és
esküvőkártyák,
meghívók, vala-
mint mindenféle
nyomtatványok
a legjutányo-
sabb áron és
gyorsan készü-
nek ***

Beiegh Pál

könyvnyomdájában
Sz.-Udvarhelyt,
Kossuth-utca 15. sz.

A Földes-féle Margit-crem

Hölgyek

!! részére nélkülözhetetlen !!

LEGJOBB
SZÉPÍTŐSZER!

pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot,
pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden
más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az
arcot fehérré, simává varázsolja, üdít
és fiatalít. Ára: kis tégely 1 K, nagy 2 K.

Kiváló toilett-cikkek:

Margit-hőlgypor (3 színben) kor. 1-20,
Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép
(Zahnpasta) 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.
Postán utánvétellel vagy a pénz előre-
ges beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész Árad

Kapható minden gyógyszerertárban, droguériában és illatszer-kereskedésben.

Főraktár Székelyudvarhelyt: KONCZ ÁRMIN és SOLYMOSSY JÁNOS gyógyszerertárban. 1—5

FIGYELEM!

A késmárki gyár bejegyzett védjegye

VALÓDI SZEPESSEGI
VÉD-
JEGY
ECHT ZIPSER

— Megbízható —
legjobb minőségű hir-
neves valódi szépeességi

lennvaszon és
damasztáru

minden nagyobb üzletben
kapható. Késmárki gyárt-
mány csak az, mely ezen
védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar! 1-10

Saját magát
károsítja,
ki szőlőolt-
vány-
szükségle-
tét nem
fedez a

Küküllőmenti, Első Szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, N.-Küküllőm.
A telep oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta
több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az olt-
ványok ideálisan fejlődtek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1—20

KÉRJEN

csak

Seller és Kary-féle

FREDIN

legjobb tisztítószer min-
den lábbelihez, fekete és
sárga színben. Különö-
sen ajánlható boxcalf,
oscaria, chevreaux és
lakkcipőhöz. Bécs, XII/1

SZENKOVITS JÁNOS UTODA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Úti bőröndök a legnagyobb választékban.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát férfi és női
ruhászövetekben a legolcsóbbtól a legfinomabbig, min-
dennemű ruházati cikkekben. Kész férfi és iskolás gyer-
mekruhákban.

Férfi és női diszkalapok, cipők és nagy választék
fehérművekben, kitűnő hazai gyártmányú vásznakban,
asztalművekben és butortakarókban, futószőnyegekben,
nagy szőnyegekben.

Összes ruhadiszek, nap- és esőernyőkben nagy
választék.

Szabó- és kárpitos kellékekben, bluzok és alsó-
szoknyákban állandó nagy raktár.

Legolcsóbb árak!

Szappanok, illatszerek, fog- és ruhakelék